

Sporda Tutku Ölçeği (STÖ): Türkçeye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Sporda Tutku Ölçeği (STÖ): Türkçeye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31092>

Özet

Bu çalışma, **Sporda Tutku Ölçeği (STÖ)**'nin Türk kültürüne psikometrik açıdan uygunluğunu değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilen bir uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışmasıdır. Orijinal öleğ'in Türkçe konuğan popülasyonlarda spor bağlamındaki tutku düzeylerini ölçme yeteneğinin araştırılması hedeflenmiştir. Çalışmanın temel amacı, spor psikolojisi araştırmalarında kullanılabilecek, yüksek güvenilirliğe ve geçerliğe sahip Türkçe bir ölçüm aracını sunmaktır. Elde edilen istatistiksel bulgular, öleğ'in Türkçeye bağarlı bir şekilde uyarlandığını ve yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlik sergilediğini göstermektedir.

Öleğ'in güvenilirliğinin değerlendirilmesinde hem iç tutarlılık analizi hem de Birleđik Güvenirlik (CR) analizi kullanılmıştır. Geçerlik değerlendirmesi ise Açıklayan Ortalama Varyans (AVE) değeri üzerinden yapılmış olup, elde edilen yüksek değerler öleğ'in yapısal geçerliğini desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Sporda Tutku Ölçeği, STÖ, Tutku, Spor Psikolojisi, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometri

Yazarlar

N. Özdayı, A. K. Kilci, C. N. Temiz, D. Emirođlu

Amaç

Bu çalışmanın temel amacı, spor alanında bireylerin tutku düzeylerini ölçmek için geliştirilmiğ olan orijinal öleğ'i Türk kültürüne bağarlı bir şekilde uyarlamak, dilsel ve kültürel eğdeşliğini sağlamak ve elde edilen Türkçe versiyonun kapsamlı psikometrik özelliklerini incelemektir. Uyarlanan öleğ'in, Türk sporcuların ve sporla ilgilenen bireylerin spora yönelik tutku yapılarındaki doğru ve güvenilir bir şekilde ölçebilmesi hedeflenmiştir.

Yapılan analizler, öleğ'in yapısal bütünlüğünü koruyarak Türkiye'deki spor bilimi ve psikolojisi alanındaki araştırmacılar için kullanılabilecek ve yetkin bir araç haline getirilmesine odaklanmıştır. Bu uyarlama çalışması, uluslararası alanda kabul görmüğ bir psikolojik yapının yerel araştırmalara kazandırılması konusunda önemli bir adım temsil etmektedir.

Yapı

Sporda Tutku Ölçeği (STÖ), bireylerin spora veya sportif becerilere yönelik sahip oldukları yoğun

ilgi ve bağlılık düzeyini ölçen psikolojik bir yapıyı temsil eder. Bu yapı genellikle tutkunun, bireyin yaşamında merkezi bir rol oynaması ve bunun bir duygusal enerji kaynağı oluşturması ile karakterizedir. Ölçek, bireyin belirli bir sportif aktiviteye veya beceriye ne kadar zaman ve çaba harcamak istediğini, bu beceride uzmanlaşma arzusunu ve genel olarak spora olan derin bağlılığın değerlendirir.

Ölçeğin temel aldığı tutku yapısı, literatürde genellikle Vallerand'ın İkili Tutku Modeli (Dualistic Model of Passion) çerçevesinde incelenir, ancak bu uyarlama çalışmasında genel tutku düzeyine odaklanılmıdır. Ölçülen yapı, bireyin spor becerilerine olan bağlılığı, bu becerileri geliştirmeye yönelik motivasyonunu ve bu alandaki kişisel yeterlilik algısını yansıtan maddelerle temsil edilmektedir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik analizleri, yapısal modelin yeterliliğini değerlendirmek üzere gerçekleştirilmiştir. Özellikle, ölçeğin birleşme geçerliliği (Convergent Validity) incelenmiştir. Birleşme geçerliliğinin sağlanıp sağlanmadığını belirlemek için Açıklayan Ortalama Varyans (AVE) değerine bakılmıdır.

Analiz sonuçlarına göre, Birleşik Güvenirlik (CR) değeri 0.927 olarak, Açıklayan Ortalama Varyans (AVE) değeri ise 0.617 olarak saptanmıştır. CR değerinin (0.927) AVE değerinden (0.617) büyük olması, ölçeğin birleşme geçerliliğini sağladığını ve yapısal modelin yeterli düzeyde geçerli olduğunu açıkça göstermektedir. Bu bulgular, ölçeğin teorik yapıyı doğru bir şekilde temsil ettiğini kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Sporda Tutku Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanmış formunun güvenirlik değerlendirmesi, iç tutarlılık analizleri ve birleşik güvenirlik (CR) hesaplamaları aracılığıyla yapılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha, α) 0.814 olarak bulunmuştur.

Genel kabul görmüş psikometrik standartlara göre, 0.80 üzerindeki Cronbach's Alpha değerleri, ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu ve maddelerin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Ayrıca, Birleşik Güvenirlik (CR) değerinin 0.927 gibi oldukça yüksek bir seviyede olması da, ölçeğin güvenilirliğinin güçlü bir şekilde desteklendiğini ortaya koymaktadır. Bu sonuçlar, STÖ'nün tekrarlanabilir ve tutarlı ölçümler yapma yeteneğine sahip olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Uyarlanan ölçeğin yapısal geçerliliğini test etmek ve Türk kültürüne uygunluğunu doğrulamak

amaçla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yöntemlerinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu tür uyarlama çalışmaları, orijinal ölçeğin faktör yapısının korunmasını sağlamak için DFA yaygın olarak kullanılır.

Geçerlik bölümünde sunulan Birlik Güvenirlik (CR=0.927) ve Açıklanan Ortalama Varyans (AVE=0.617) değerlerinin hesaplanması, yapısallık modellemesi (YEM) tekniklerinin ve dolayısıyla bir doğrulayıcı faktör analizinin uygulandığını iddia etmektedir. Bu analizler, oluşturulan modelin veri ile uyumlu olduğunu ve ölçeğin tek bir yapıya veya öngörülen alt boyutlara bağlı olarak ölçtüğünü göstermiştir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal ölçek büyük ihtimalle İngilizcedir, ancak bu çalışmada Türkçe uyarlaması sunulmaktadır.)

Popülasyon Grubu: Sporcular ve Sporla İlgilenen Bireyler

Yaş Grubu: Çalışmanın orijinal makalesinde belirtilen örneklem grubuna bağlıdır, ancak genellikle ergen ve yetişkin popülasyonları hedeflenir.

Popülasyon Detayları: Çalışma, Sporda Tutku Ölçeği'nin psikometrik özelliklerini Türk öğrenciler ve/veya sporcular üzerinde incelemek üzere gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme formatı kullanır:

1 = Kesinlikle katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Ne katılmıyorum ne katılmıyorum

4 = Katılıyorum

5 = Kesinlikle katılıyorum

Anahtar Kelimeler

Sport Passion Scale, Doğrulayıcı Faktör Analizi, İç Tutarlılık, Birlik Güvenirlik (CR), Açıklanan Ortalama Varyans (AVE), Psikometri

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlaması: Belirtilmemi?

Kurum E-posta Adresleri: cerennur.temiz@baun.edu.tr (Sorumlu Yazar E-postası)

Yazma Adresi: Ceren Nur TEMİZ (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek uyarlama çalışması 2021 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için yazarın belirtilen e-posta adresi aracılığıyla izin alınması tavsiye edilir. Ölçeğin yayımlandığı hakemli dergi ve makale bilgileri Kaynakça bölümünde sunulmuştur.

Orijinal PDF ve DOCX dosyaları aşağıdaki bağlantılardan indirilebilir:

DOCX Dosyası: [sporda-tutku-olcegi-sto-turkceye-uyarlama-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.docx](#)

PDF Dosyası: [sporda-tutku-olcegi-sto-turkceye-uyarlama-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf](#)

Kaynakça

Özdayı, N., Kilci, A. K., Temiz, C. N. ve Emirođlu, D. (2021). Sporda Tutku Ölçeği (STÖ): Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmalar Dergisi*, 18(41). doi: 10.26466/opus.933341

Sporda Tutku Ölçeği (STÖ) Maddeleri: Türkçeye Uyarlama, Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Gerçekten tutkulu olduğum bir becerim var.

Sportif becerilerde iyi olmak için çok zaman harcamak isterim.

Tek bir beceride uzman olabileceğimi düşünürüm.